

Ἐλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἀριθμός φύλλου 116

1 Σεπτεμβρίου 2003

«Διά πίστεως περιπατοῦμεν...».

Ἴμαι ὑποχρεωμένος νά ὑπογραμμίσω, πώς οἱ σύγχρονοί μου, ἐντελῶς αὐθαίρετα, κάνουν ἀπλούστευση καί ἀκύρωση τῶν δεξιοτήτων τῆς ὑπαρξῆς μας. Παγώνουν τή λειτουργικότητα τοῦ πνεύματος. Καί μηχανοποιοῦν τή ζωή. Δίνουν προτεραιότητα στόν «ὀρθό λόγο» καί στήν προσωπική ἐμπειρία. Καί καταργοῦν τή διεισδυτική ἱκανότητα τῆς πίστεως. Πού ἀνοίγει ὀρίζοντες ἐμπειρίας καί γνώσης. Πού ἀνιχνεύει τά μυστικά φιόρδ τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας καί τά τυπώματα τῆς παρουσίας καί τῆς πορείας τοῦ ἀπρόσιτου Θεοῦ μέσα στήν ἱστορία. Λησμονοῦν, ἢ διαγράφουν τήν ἀπαραβίαστη ἀλήθεια καί πρακτική, ὅτι ἡ πίστις ἔχει τό προβάδισμα στήν ἐξέλιξη καί τήν ὁλοκλήρωσή μας. Ὅχι μόνο κατά τό βύθισμά μας στήν ὑπέρ αἴσθηση καί ὑπέρ λόγο ὑπέρτατη θεϊκή Παρουσία. Ἀλλά καί κατά τό βηματισμό μας στό ἱστορικό μονοπάτι. Στόν ὕλικό περίγυρο, στόν ὁποῖο φυτεύουμε τό μόχθο μας καί τό δάκρυ μας καί καρπούμαστε τή θεωρητική γνώση μας καί τήν ἄμεση ἐμπειρία μας.

Ἕνας ἀπό τούς ἀξιολογότατους Χριστιανούς συγγραφεῖς, ὁ

Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ἐπικαλεῖται τὴ γνώμη τοῦ Ἀριστοτέλην στό μεγάλο θέμα, στή σχέση τῆς πίστεως μέ τή μάθηση καί μέ τήν ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητας:

«Ἀριστοτέλης δέ τό ἐπόμενον τῇ ἐπιστήμῃ κρῖμα, ὡς ἀληθές τόδε τι, πίστιν εἶναί φησι. κυριώτερον οὖν τῆς ἐπιστήμης ἢ πίστις καί ἔστιν αὐτῆς κριτήριον... Ἐπειδή δέ ὀρῶμεν (ὅτι) ὁ τέκτων (ὅτι) μαθὼν τινά τεχνίτης γίνεται καί ὁ κυβερνήτης παιδευθεὶς τήν τέχνην κυβερνᾶν δυνήσεται, οὐκ ἀπαρκεῖν λογιζόμενος τό βούλεσθαι καλόν γενέσθαι καγαθόν, ἀνάγκη ἄρα πειθόμενον μαθεῖν· τό δέ πείθεσθαι τῷ λόγῳ, ὃν διδάσκαλον ἀνηγορεύσαμεν, αὐτῷ ἐκείνῳ πιστεῦσαί ἐστι κατ' οὐδέν ἀντιβαίνοντα. πῶς γάρ οἷόν τε ἀντεφίστασθαι τῷ Θεῷ; πιστή τοίνυν ἡ γνῶσις, γνωστή δέ ἡ πίστις θεία τινί ἀκολουθία τε καί ἀντακολουθία γίνεται» (Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως: *Στρωματεῖς Β' ΙΦ*, Β.Ε.Π. τ. 7, σ. 312, 313).

Ὁ Ἀριστοτέλης λέει, πῶς, στήν πραγματικότητα, τό συμπέρασμα ἢ ἡ θεωρία, πού ἀκολουθεῖ τήν ἐπιστημονική διερεύνηση, εἶναι πίστη. Τό σημαντικότερο, λοιπόν, ἀπό τήν ἐπιστήμην εἶναι ἡ πίστη. Καί αὕτη ἡ πίστη εἶναι τό κριτήριον τῆς ἀληθινῆς ἐπιστήμης.... Βλέπουμε, πῶς ὁ οἰκοδόμος, μαθαίνοντας κάποια πράγματα, γίνεται τεχνίτης καί ὁ κυβερνήτης, ἀφοῦ ἐκπαιδευεῖ στήν τέχνη τῆς κυβερνητικῆς, μπορεῖ νά κυβερνήσει. Αὐτό σημαίνει, πῶς δέν ἀρκεῖ μόνη ἡ θέληση, γιά νά γίνει κάποιος καλός καί ἀγαθός. Ἀλλά εἶναι ἀνάγκη νά πειστεῖ ἀπό τή διδασκαλία, πού ἀκούει καί νά μάθει. Τό νά πειστεῖ δέ στό λόγο, πού ἑμεῖς τόν ἀναγορεύσαμε σέ δάσκαλο, δέ σημαίνει ἄλλο πράγμα, παρά νά πιστέψει, πῶς δέν ἀντιβαίνει σέ τίποτα. Πῶς, λοιπόν, νά ἀντισταθεῖ κανεῖς στό Θεό; Ἡ γνώση εἶναι «πειστή», ἀντικείμενο καί περιεχόμενο πίστεως. Καί ἡ πίστη, μέ μιά θεϊκή παρέμβαση καί ἀντίστοιχη ἀνθρώπινη συνέπεια, γίνεται γνώση.

Ἡ συνακολουθία τῆς πίστεως μέ τή γνώση καί μέ τίς ἐμπειρίες, πού ἐμπλουτίζουν καί καταξιώνουν τήν προσωπικότητα, εἶναι ἀξίωμα ζωῆς, πού δέ μποροῦν, οὔτε δικαιοῦνται νά τό ἀγνοήσουν ὁ ὀρθολογισμός καί ὁ θετικισμός τῆς νεωτερικότητας.

«Πίστει γάρ πάντα, τά τε ἀνθρώπινα, τά τε πνευματικά συνίστανται. Οὔτε γάρ γεωργός ἐκτός πίστεως τέμνει γῆς αὐλάκα· οὐκ

ἐμπορος μικρῷ ξύλῳ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν τῷ μαινομένῳ τῆς θαλάσσης πελάγει παραδίδωσιν· οὐ γάμοι συνίστανται, οὐκ ἄλλο τι τῶν ἐν τῷ βίῳ. Πίστει νοοῦμεν ἐκ τοῦ μή ὄντος εἰς τό εἶναι τὰ πάντα τῇ τοῦ Θεοῦ δυνάμει παρῆχθαι· πάντα τὰ τε θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα πίστει κατορθοῦμεν. Πίστις δέ ἐστίν ἀπολυπραγμόνητος συγκατάθεσις» (Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ: Ἑκδοσις ἀκριβῆς τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως Α΄, Migne, τ. 94, στ. 1128).

Ὅλα ὅσα ἔχουν σχέση μέ τὴν ὑπαρξή μας καὶ τὰ ἀνθρώπινα καὶ τὰ πνευματικά, ἐνεργοποιοῦνται μέ τὴν πίστη. Οὔτε ὁ γεωργὸς σκάβει αὐλάκι στή γῆ, δίχως τὴν πίστη. Οὔτε ὁ ἔμπορος, χρησιμοποιώντας μιά μικρὴ ξύλινη βάρκα, παραδίδει τὴ ζωὴ του στήν ἀφρισμένη θάλασσα δίχως πίστη. Οὔτε γάμοι γίνονται χωρίς τὴν πίστη. Οὔτε ὅ,τιδήποτε ἄλλο, πού ἔχει σχέση μέ τὴ ζωὴ μας. Μέ τὴν πίστη μας «νοοῦμε» ὅτι ὅλα ἔχουν παραχθεῖ, μέ τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὴν ἀνυπαρξία στήν ὑπαρξιν. Ὅλα καὶ τὰ θεϊκά καὶ τὰ ἀνθρώπινα τὰ πετυχαίνουμε μέ τὴν πίστη. Ἡ δέ πίστη εἶναι συγκατάθεση τῆς ψυχῆς, δίχως πολυπραγμοσύνη.

Ποιὸς ἀπὸ μᾶς δέν κινητοποιήσε τὴν ἀνεκτίμητη αὐτὴ δύναμη τῆς ψυχῆς; Ποιὸς δέν κατάθεσε τό παράβολο τῆς πίστεως του, πρὶν εἰσπράξει τὴν πατρικὴ φροντίδα καὶ τὴ μητρικὴ στοργή; Ποιὸς δέν ἀπόθεσε, μέ πίστη καὶ μέ ζωνή τὴν ἐλπίδα, τὴ λαχτάρα του γιὰ γνώση καὶ γιὰ στενότερη ἢ εὐρύτερη παιδεία στὰ ἐξιδανικευμένα καὶ σεβαστά πρόσωπα τῶν δασκάλων του; Ἀπὸ τὴ στιγμὴ, πού νοιώσαμε τὸν ἑαυτό μας, ἀπὸ τὰ πρῶτα συνειδητά βήματα τῆς ἀνάπτυξής μας καὶ τῆς μετοχῆς στοὺς προβληματισμούς τῆς ζωῆς καὶ στὰ ἐπιτεύγματα τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ, περπατοῦμε μέ τὴν κεραία τῆς πίστεως ἀπλωμένη καὶ εὐαίσθητοποιημένη. Ἐμπιστευόμαστε στὴ γνώση καὶ στήν ἐμπειρία τῶν μυημένων στήν ἐπιστήμη καὶ στήν τεχνολογία καὶ θησαυρίζουμε μέσα μας τὴ γνώση τους καὶ τὴν ἐμπειρία τους. Μαθητεύουμε στοὺς ἀγῶνες τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τῆς ἀνθρωπότητας καί, ἐμπλουτισμένοι, πάνουμε στὸ χέρι τὸν κάλαμο, γιὰ νὰ γράψουμε τό προσωπικὸ μας κεφάλαιο στήν παγκόσμια ἱστορία. Πιστεύουμε, ἐμπιστευόμαστε καὶ προχωροῦμε. Προελαύνουμε σὲ γνώση καὶ σὲ ἐμπειρία καὶ ἀξιοποιοῦμε, μέ περισσότερη τόλμη, τὴν πίστη μας.

Ἀγαπητέ Χριστόδουλε,

Λυπᾶμαι, εἰλικρινά, πού, γιά μιά ἀκόμα φορά, θά σέ λυπήσω. Ἀλλά λυπᾶμαι, πολύ περισσότερο, γιά τή λύπη καί γιά τήν ἀπογοήτευση, πού ἐνσπείρουν οἱ ἀλόγιστες καί, συχνά, ὑποπτες ἐνέργειές σου στήν ἐκλεκτή ἄμπελο, στήν ἀγιότατη Ὁρθόδοξη ἐκκλησιαστική Σύναξή μας. Ἄν αὐτή τή λύπη τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας τήν περιφρονήσω ἢ ἂν τή φυλακίσω μέσα μου, θά ἐνεργήσω ὡς προδότης τῶν ὄρκων μου. Ἄν ἐσύ τήν περιφρονήσεις καί προσποιηθεῖς πώς τήν ἀγνοεῖς, θά παραβιάσεις καί θά ἐξουθενώσεις τοὺς Ἱερούς Κανόνες, πού σπονδουλώνουν τή ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας. Χρέος δικό σου, νά ἀφυπνιστεῖς καί νά ἐπαναφέρεις τό σκάφος στίς συντεταγμένες τῆς ἀγιότητας. Χρέος δικό μου, νά ἀποθέσω τή λύπη μου καί τήν ἀγωνία μου στήν εὐθύνη καί στήν προσευχή καί στήν ἀγωνιστική φροντίδα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος. Στίς καρδιές, πού ἔχουν δικαίωμα μετοχῆς στή Συνοδική προβληματική καί προνόμιο ἐλευθέρου λόγου, ἀποδοχῆς ἢ ἀπόρριψης τῶν πρωτοβουλιῶν τῆς ἐπισκοπικῆς Συνέλευσης.

Δέ θά ἐπιχειρήσω, μέ τούτη μου τήν ἐπιστολή, γενική ἀνασκόπηση καί λεπτομερειακή ἀποτίμηση τοῦ ἔργου σου. Τά πέντε χρόνια τῆς ὑπεύθυνης διαχείρισης τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ σου χαρίσματος, ἦταν, κατά κοινή ἐκτίμηση, χρόνια ὑπεροπτικῆς ἐπίδειξης, ἀτέρμονης περιαιτολογίας, κούφιων ὑποσχέσεων καί ἐγκληματικῆς ἀπραξίας. Μείωσαν ἐπικίνδυνα, ἀντί νά κατακυρώσουν, τό ἀρχιεπισκοπικό κύρος. Πάγωσαν τίς ἐλπίδες τῶν πιστῶν μελῶν τῆς ἐλληνικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Τροφοδότησαν καί ἐνίσχυσαν τή φαρέτρα τῶν δηλωμένων ἀντιπάλων. Ἐμπλούτισαν θεματολογικά καί ποσοτικά τήν ἀδυσώπητη σάτυρα.

Τήν πενιχρότητα καί τόν ἀρνητικό χαρακτήρα τῆς προσφορᾶς σου δέν τά πληροφορεῖται κανεῖς μόνο ἀπό τίς ἀναφορές τῶν παραγόντων τῆς «θύραθεν» ἐνημέρωσης. Τά ψηλαφεῖ ὁ προσεκτικός μελετητής καί μέσα στά δικά σου, αὐτοπροσδιοριστικά, κείμενα, πού, μέ τή λυμφατικότητα τους, τήν ἀέναη ἐπανάληψη τῶν ἴδιων ἀνεργῶν συνθημάτων καί τίς ἀλληλοαναιρούμενες στοχεύσεις τους, ἐπιμένουν νά γυροφέρνουν στό «μηδέν» καί

στό «τίποτα». Καί τά διακρίνει, ἀκόμα καί ὁ εὐκαιριακός ἀναγνώστης ἢ ὁ τηλεθεατής τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπικαιρότητας, νά ἐπιπλέουν, ὡς ἐπικίνδυνοι ρύποι, στά ἐγκωμιαστικά κείμενα ἢ στά λογίδια τῶν κολάκων σου, πού δουλεύουν νύχτα καί μέρα (ἄραγε «ἀφιλοκερδῶς»; ἄραγε «ἐπὶ χρήμασι»;) γιά νά λουστράρουν τό καταπονημένο προφίλ σου. Αὐτά τά κείμενα, πού εἶναι ἐμποτισμένα μέ τόν κομπασμό, μέ τήν τεχνητή «καταξίωση» τῆς «ἀπαξίας», μέ τήν παραχάραξη τῆς πραγματικότητας καί μέ τήν παραπληροφόρηση, εἶναι οἱ ἀμάχητοι μάρτυρες τῆς ἀποτυχίας σου. Καί εἶναι περιττό καί ἄχαρο, νά ξαναγυρίζεις καί σύ καί οἱ ἐλάχιστοι-εὐτυχῶς-κόλακες σου στό ἄδαιο κελάρι τῆς πενταετίας καί νά ψάχνετε γιά συναγμένο καί θησαυρισμένο καρπό. Καί ἀκόμα πῶς ἄχαρο εἶναι νά περιμένουμε ὅλοι ἐμεῖς, μέ δεμένα τά χέρια καί φιμωμένο τό στόμα, τήν ἐπαλήθευση τῶν ἐπαγγελιῶν σου καί τήν ἀναστροφή τοῦ ρεύματος.

Τούτη μου ἡ γραφή εἶναι σταλαγμός δακρύων. Καί... κραυγή ἀπόγνωσης. Ξεχείλισμα τῆς ἀγωνίας, πού, καθημερινά, διογκώνεται καί διασπείρεται σ' ὅλο τό εὖρος τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας. Καί δημοσιοποίηση τοῦ προβληματισμοῦ, πού δέ βρίσκει ἀπάντηση ἢ, ἔστω, παρηγοριά. Ἐκεῖ, πού ἔχουμε φτάσει, ἀγαπητέ Χριστόδουλε, δέ μένει, δυστυχῶς, περιθώριο γιά σιωπηλή προσδοκία, ἢ γιά συγκρατημένη, διακριτική κριτική. «*Πᾶσα κεφαλὴ εἰς πόνον καί πᾶσα καρδία εἰς λύπην*» (Ἡσαΐου α' 5). Ὁ πόνος καί ἡ λύπη μᾶς ἔχουν τυλίξει. Ἡ καταγίδα τῆς ἐκκλησιαστικῆς διαφθορᾶς μᾶς πνίγει ὅλους.

Καί ἡ ἀπροθυμία ἢ ἡ ἀνικανότητα ἢ ἡ διαπλοκή τοῦ δικοῦ σου προσώπου στή χορογραφία τῶν ἠθικῶν σκανδάλων, πού σέ δένει στόν ἴστό τῆς ἀπραξίας, στήνεται μπροστά μας ὡς ἀναπάντητο ἐρωτηματικό.

Κατά τά πέντε χρόνια τῆς θητείας σου στό θῶκο τῆς Συνοδικῆς προεδρίας ξέσπασαν ἀπανωτά ἠθικά σκάνδαλα. Καί σημειώθηκαν συνταρακτικές ἐκποματίσεις βόθρων. Ὅχι στή μακρινή περιφέρεια. Ὅχι στά κατώτατα κλιμάκια τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπηρεσιῶν. Ἀλλά στήν κορυφή τῆς ἐκκλησιαστικῆς πυραμίδας. Στόν ἱερότατο χώρο, πού εἶναι ταγμένη νά λειτουργεῖ ἡ ἐπισκοπική ὑπευθυνότητα. Στήν καρδιά τοῦ Συνοδικοῦ θεσμοῦ. Στήν ὁμήγουρη τῶν 80, προνομιούχων, κατόχων τῆς ἐπισκοπικῆς ράβδου. Ἀμαρτήματα ἀκράτου ἐκφυλισμοῦ, πράξεις σεξουαλικῆς ἀκράτειας καί ὁμοφυλοφιλικῆς ἐξαχρείωσης, δείγματα ἀκόρεστου πλουτισμοῦ καί ἀπαράδεκτης χρυσολατρίας, ὅλα ἐκεῖνα τά φαινόμενα, πού προσβάλλουν τόν ἀνδρισμό καί ἐξευτελίζουν τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, χύθηκαν, μέ πολλές, δυστυχῶς, λεπτομέρειες, στίς στήλες τῶν ἐφημερίδων καί προβλήθηκαν, μέ συνοδευτικά τή χλεύη ἢ τήν κατακραυγή, στά ὀρθάνοιχτα παράθυρα τῆς τηλοψίας. Ἐγιναν στοιχεῖα ἐνημέρωσης τοῦ λαοῦ. Προφίλ καθοριστικό τῆς ποιότητας τοῦ σύγχρονου Ἐπισκόπου. Ἀφορμές πικρίας γιά τούς πιστούς. Καγχασμοῦ γιά τούς ἄπιστους.

Ὑποχρέωσή σου ἦταν νά ἀνησυχήσεις, νά συγκλονιστεῖς, νά δραστηριοποιηθεῖς ἄμεσα. Καί νά δράσεις ἐντιμα, ἀπροσωπόληπτα καί δυναμικά.

Νά κινητοποιήσεις τό δικαστικό μηχανισμό τῆς Ἐκκλησίας. Νά εἰσηγηθεῖς στήν Ἱερά Σύνοδο τό διορισμό σοβαροῦ καί ἀτεγκτου ἀνακριτῆ. Χωριστά γιά τήν καθεμίā περίπτωση. Καί νά διευκολύνεις τή διεξαγωγή τῶν ἀνακρίσεων, ἔτσι, πού νά μή βαλτώσουν μέ τή βραδυπορία καί τίς ἀναβολές, ὥστε νά μή σύρεται, ἀτέλειωτα, ὁ σατανικός χορός τῆς χλεύης.

Γνωρίζεις πολύ καλά, ὅτι σύμφωνα μέ τό Νόμο 5383/1932 «Περί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων» καί εἰδικά, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 143, δέν εἶναι ἀπαραίτητη ἡ κατάθεση καταγγελίας στήν Ἱερά Σύνοδο, γιά νά δρομολογηθοῦν οἱ ἀνακρίσεις. Μπορεῖ ἡ ἐνημέρωση γιά τή διάπραξη ἐπιλήψιμης πράξης ἐκ μέρους ἑνός Ἱεράρχη, νά φτάσει στή Σύνοδο καί ἀπό ἄλλο κανάλι. Καί στήν περίπτωση αὐτή εἶναι ὑποχρεωμένη ἡ Σύνοδος νά κινηθεῖ αὐτεπάγγελτα. Νά ἐνεργοποιήσῃ τή νομοθετημένη διαδικασία ἔρευνας καί δικαστικῆς κρίσης. Καί νά ἀφήσῃ τό Δικαστήριο νά βγάλῃ τήν ἐτυμηγορία του.

Ὁ Νόμος εἶναι σαφής: «Ἡ Ἱερά Σύνοδος λαβοῦσα γνώσιν εἴτε κατ' ἀκολουθίαν μηνύσεως εἴτε ἄλλως πως ὅτι "Ἀρχιερεὺς ὑπέπεσεν εἰς παράπτωμα ἐπαγόμενον ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν" ἐντέλλεται, ἐάν κρίνῃ, ὅτι συντρέχει περίπτωσις διώξεως, εἰς ἓνα τῶν ἀρχιερέων, ὅπως προβῇ εἰς τὰς ἀναγκαῖας ἀνακρίσεις μετὰ προηγουμένην πρόσκλησιν τοῦ κατηγορουμένου πρὸς παροχὴν πληροφοριῶν».

Σύ, ἀκολούθησες παράξενη τακτική καί ἀδικοαίωτη διαλεκτική. Οἱ πληροφορίες γιά τὰ σκάνδαλα δέν ἦσαν ἀπλές φήμες. Ψιθυροὶ κακεντρέχειας ἢ βολές

σκοπιμότητας. Ἦταν καταγγελίες τρανταχτές καί ἀποκαλυπτικές, συνοδευμένες μέ ἀδιάσειστα ντοκουμέντα. Καί, ἀκόμα, ἦταν τηλεοπτικά σόου, πού ἄφησαν ἄφωνο τό πανελλήνιο καί ρεπορτάζ, πού ἔχουν τυπωθεῖ στίς ἐφημερίδες καί θά ἀποτελέσουν πηγὴ πληροφοριῶν γιά τόν αὐριανό συνθέτη τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορικῆς βίβλου. Οἱ καταγγελίες καί τὰ ἀποδεικτικά στοιχεῖα, πού ἔχουν φτάσει στά χέρια σου, συνθέτουν τόμους καί ἄλυσίδα ντροπῆς. Προκαλοῦν ἐρύθημα ἀκόμα καί στά πρόσωπα τοῦ ὑπόκοσμου.

Καί σύ, καμώθηκες, πὼς δέ βλέπεις ἔνοχες πράξεις καί πὼς δέν ἀκοῦς οὔτε κἂν τόν ἀπόηχο τῆς λαϊκῆς κατακραυγῆς. Χειρίστηκες ὅλες τίς περιπτώσεις μέ πονηρά τεχνάσματα καί μέ σαφὴ στόχευση τὴν ἐπικάλυψη τῶν βόθρων. Ἀρνήθηκες νά συμμορφωθεῖς πρὸς τίς ἐπιταγές τῶν Ἱερῶν Κανόνων, πού σέ δεσμεύουν στή δικαστικὴ διερεύνηση καί ἀντιμετώπιση τῶν σκανδάλων. Περιφρόνησες καί τὴ δικονομία, πού θεσμοθετεῖ ὁ εἰδικὸς Νόμος «Περί Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων». Πέταξες καί τό Νόμο καί τοὺς Κανόνες στό καλάθι τῶν ἀχρήστων σου. Καί κουκούλωσες τὰ σκάνδαλα. Ὅλα τὰ σκάνδαλα, πού καταβρώμισαν τὴν πενταετία τῆς ἀρχιεπισκοπείας σου. Παρέπεμψες «μεγαλοπρεπῶς»(!) καί «πονηρῶς»(!) τοὺς παραφορτωμένους φακέλους στά ἀπρόσιτα βάθη τῶν ἑρμαρίων τοῦ Συνοδικοῦ Ἀρχείου. Κάλυψες τοὺς ἔνοχους καί ἔθαψες τίς ἐνοχές τους. Προσπάθησες νά παρουσιάσεις ἁθῶους, ἴσως καί ἁγίους ὅλους τοὺς ἥρωες τῆς δηλωμένης διαφθορᾶς. Καί ἀποτόλμησες τό ἀδιανόητο καί ἀδικοαίωτο. Νά ἐπιρρίψεις τίς εὐθύνες, γιά

τῇ δημοσιογραφικῇ διασπορά τῶν σκανδάλων, γενικά καί ἀόριστα, σέ δῆθεν κακόβουλους ἀνθρώπους, πού συκοφάντησαν ἐντιμούς καί ἄσπιλους Ἀρχιερεῖς καί ἐπληξαν, μέ τήν πράξη τους αὐτή, τό κύρος τῆς Ἐκκλησίας.

Ὑπογραμμίζω τήν ἰδιοτυπία τῶν κινήσεών σου. Οἱ σκανδαλοποιοί ρασοφόροι, Ἀρχιερεῖς καί ἱερεῖς, πού μέ τίς πράξεις τους μόλυναν καί καταβρώμισαν τήν οἰκολογική εὐαισθησία τῆς Ἐκκλησίας, δέν ἦταν λίγοι. Δέν ἀρκοῦν τά πέντε δάχτυλα γιά νά τοὺς ἀριθμήσουν. Ἦταν καί πολλοί καί θρασεῖς. Στρατιά ὁλόκληρη. Καί οἱ ἐκτροπές τους, ἡ χρηματολατρεία τους καί ἡ σαρκολατρεία τους ἀνέβασαν στή γῆ μας τίς ἀναθυμιάσεις τοῦ Ἄδη. Καί σύ προσπάθησες νά τοὺς καλύψεις ὅλους. Εἰδικά τοὺς Ἀρχιερεῖς. Σά νά εἶναι ὅλοι στενοί σου φίλοι. Σά νά εἶναι συνοδοιπόροι σου. Οὔτε ἓνα φάκελλο δέ θεώρησες βαρύ καί πειστικό. Οὔτε μιά περίπτωση δέν ἔστειλες στό Ἐκκλησιαστικό Δικαστήριο. Μέ μεθόδους σκοτεινῆς διαπλοκῆς καί μέ κινήσεις ἐξαπάτησης τῆς Συνοδικῆς ὁμήγυρης, εἰσηγήθηκες καί πέτυχες πῇ ἀρχαιοθέτηση τῶν καταγγελιῶν καί τήν ὀριστική παύση τῆς διερεύννησης.

Ἄραγε, πιστεύεις, πώς, μέ τίς ὑποπτες αὐτές ἐνέργειές σου, κατάφερες νά πείσεις τό λαό τοῦ Θεοῦ, πώς δέν ὑπάρχει κανένα σκάνδαλο στήν ἐπισκοπική οἰκογένεια; Ὅτι ὅλες οἱ καταγγελίες ἦταν προϊόντα κακεντρέχειας καί κατασυκοφάντησης τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας; Δημόσια ὑποστηρίζεις αὐτό. Ἴσως γιά νά καταστείλεις τήν ἀντίδραση τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου. Ἴσως γιά νά κρατήσεις τίς

ἰσορροπίες στό ἐσωτερικό τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Νά σφίξεις στό χέρι σου, αἰχμάλωτη, τήν ψῆφο τῶν ἐνόχων καί νά τή διαχειρίζεσαι γιά τήν ὑλοποίηση τῶν σχεδίων σου. Εἶμαι, ὅμως, βέβαιος, πώς τίς διακηρύξεις σου αὐτές ὁ πρῶτος, πού δέ νομιμοποιεῖται νά τίς πιστέψει καί νά τίς ἐνστερνιστεῖ, εἶσαι σύ. Γιατί, εἶσαι γνώστης καί τῶν προσώπων καί τῶν συμπεριφορῶν. Ξέρεις πολύ καλά καί μετῶς στά δάχτυλα τοὺς ἐπίορκους Ἀρχιερεῖς, πού προδίδουν τοὺς ὄρκους τους καί ἐξευτελίζουν τόν ἀνδρισμό τους.

Ἄν κρίνεις, πώς οἱ στιγματισμένοι Ἐπίσκοποι δέν εἶναι ἔνοχοι, ἀλλά κατασυκοφαντοῦνται, ἔχετε ὑποχρέωση καί σύ καί οἱ «συκοφαντημένοι» νά προσφύγετε στήν πολιτική δικαιοσύνη καί νά ζητήσετε τήν ὑποδειγματική τιμωρία τῶν συκοφαντῶν τους. Ἐνας συκοφάντης πρέπει νά δικάζεται σέ ἀνοιχτή δίκη καί νά δέχεται τίς συνέπειες, πού ὀρίζει ὁ Νόμος στοὺς τολμητές αὐτῆς τῆς ἐγκληματικῆς πράξης.

Ἄλλα κανένας μας δέν εἶδε μιά τέτοια προσφυγή στή δικαιοσύνη τῆς πατρίδας μας. Οὔτε σύ, ὁ πρόεδρος τῶν Συνοδικῶν Σωμάτων, κατέθεσες καταγγελία, οὔτε οἱ «συκοφαντούμενοι». Καί τό ἐρώτημα μένει καί πλανᾶται παντοῦ: Γιατί δέ βρήκατε τό θάρρος νά ἀντιμετωπίσετε δικαστικά τοὺς «συκοφάντες»; Γιατί δέ θελήσατε νά ἔχετε μέ τό μέρος σας μιά ἀμερόληπτη δικαστική ἀπόφαση, πού νά σᾶς καλύπτει καί, ταυτόχρονα, νά ἀποκαλύπτει τίς πιθανές σκευωρίες;

Σύ καί οἱ ἔνοχοι προσπαθεῖτε νά ἐξασφαλίσετε καί τό «σκύλο χορτάτο καί τήν πίτα γερή». Νά ρίξετε, ἀόριστα,

τίς εὐθύνες σέ πλασματικούς συκοφαντές, ἀλλά καί νά μή διακινδυνεύετε νά περάσουν οἱ ὑποθέσεις ἀπό τό ἀνακριτικό γραφεῖο τοῦ δημόσιου δικαστικοῦ λειτουργοῦ. Γιά σᾶς, οἱ κατηγορούμενοι εἶναι ἀπόλυτα ἄθωοι, συκοφαντημένοι, ἀλλά καί οἱ κατήγοροι ἀπροσπέλαστοι καί «ἀκατηγόρητοι».

Σέ προκαλῶ νά βγεῖς νά πεῖς στό λαό, γιατί γίνεται αὐτή ἡ χαρισματική μεταχείριση τῶν «συκοφαντῶν». Γιατί δέν τοὺς ἐγκαλεῖς; Γιατί δέ ζητᾷς τήν τιμωρία τους; Γιατί δέν ἐπιδιώκεις νά ἀνακόψεις τό κύμα τῶν «συκοφαντιῶν»; Μήπως ἐπειδή οἱ κατήγοροι δέν εἶναι συκοφάντες καί μιά προσφυγή στά ποινικά δικαστήρια θά ἀποκάλυπτε τήν πλεκτάνη, πού ὑφαίνεται μέ τίς δικές σου ὑποπτες ἐνέργειες;

Καί μιά ἄλλη πρόταση. "Αν τά στοιχεῖα, πού στιβάζονται στό Συνοδικό τραπέζι σοῦ φαίνονται ἀνεπαρκῆ καί θέλεις νά περισυλλέξεις περισσότερα, δέν ἔχεις νά κάνεις τίποτε ἄλλο, παρά νά ἀπευθυνθεῖς στοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Συνοδικοῦ συγκροτήματος καί τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς σου. Στούς κληρικούς καί στοὺς λαϊκούς. Καί νά τοὺς ρωτήσεις, ποιοί εἶναι οἱ Ἀρχιερεῖς, πού προσφωνοῦνται, μέσα στοὺς χώρους τῆς διοικητικῆς σου εὐθύνης, μέ γυναικεῖα ὀνόματα. Καί, στή συνέχεια, νά ζητήσεις, καλόπιστα, νά πληροφορηθεῖς, γιατί οἱ δικοί σου ἄνθρωποι ἔχουν καταλήξει νά χρησιμοποιοῦν αὐτά τά παρατσούκλια, ὅταν ἀναφέρονται στά συγκεκριμένα ἀρχιερατικά πρόσωπα. Μέ τή μικρή αὐτή ἔρευνα, θά πετύχεις πλήρη καί σφαιρική ἐνημέρωση. Θά ἀκούσεις πολλά. Γεγονότα καί χαρακτηρισμούς, πού ἐγώ πιστεύω πῶς δέν τά ἀγνοεῖς.

"Εστω καί ἂν στίς δημόσιες ἐμφανίσεις σου καμώνεσαι πῶς εἶσαι ἀνίδεος. Ἀγραφή, ὀλοκάθαρη πλάκα.

Θά ἦταν πλεονασμός καί κατάχρηση τῆς ἀντοχῆς τοῦ λαοῦ, νά περισυλλέξω ἐγώ ὅλα τά δημοσιεύματα τῆς τελευταίας περιόδου, πού ἀναφέρονται στά σεξουαλικά καί στά οἰκονομικά σκάνδαλα τῶν δεσποτάδων καί νά σοῦ τά ὑποβάλω ἀνοιχτά καί μέ σχετικό ὑπομνηματισμό. Σὺ μέν, τά γνωρίζεις. Ὁ λαός δέ, ἔχει τόσο κουραστεῖ καί τόσο ἀηδιάσει μέ τίς ἀναθυμιάσεις τῆς δεσποτικῆς διαφθορᾶς, πού ἡ ἐπαναφορά τῶν εἰκόνων της στήν ἐπικαιρότητα θά τόν φέρει σέ ἀκραῖες καταστάσεις ναυτίας.

Σὺ, ὁ λαλίστατος Χριστόδουλος, πού κρατᾷς ἀδιάκοπα στό χέρι τό μικρόφωνο καί κατακεραυνώνεις τοὺς πάντες καί τά πάντα, τοὺς κακοὺς διαχειριστές τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας καί τοὺς σκοτεινοὺς μοχλοὺς τῆς δαιδαλόμορφης διαφθορᾶς, παθαίνεις ἀφωνία, ὅταν βρεθεῖς μπροστά σέ σκάνδαλα, τρανταχτά καί ἀνήκουστα, τῶν προσώπων τοῦ στενοῦ σου περιβάλλοντος καί τῶν μιτροφόρων, πού ἀναδείχτηκαν ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας μέ τή δική σου εὐνοια, ἀκόμα καί μέ τίς δικές σου πλαστογραφίες. Προσπερνᾷς τά δημοσιεύματα-καταγγελίες, πού φωτογραφίζουν τά σεξουαλικά καί τά οἰκονομικά σκάνδαλα τῶν φίλων σου μέ αἰνιγματική σιωπή. Ὁχι μέ τή σιωπή τοῦ πένθους καί τῆς πικρίας. Ἀλλά μέ τή σιωπή τῆς σκοπιμότητος. Προδίδεσαι νά πιστεύεις, ὅτι ὁ πέπλος τῆς μυστικότητος μπορεῖ νά τά καλύψει. Νά τά ἀποσύρει ἀπό τό φωτισμένο πίνακα τῆς ἐπικαιρότητας. Καί νά τά θάψει ὀριστικά. Λησμονεῖς, ὡστόσο, πῶς ἡ

πληροφόρηση του λαού δέν έχει άφε-
θεϊ, προνομιακά, στους δικούς σου
μηχανισμούς. "Αλλα κέντρα, πανίσχυ-
ρα καί ένταγμένα στή διαπλοκή του
άθεϊσμού, δουλεύουν άσταμάτητα, μέ
στόχο τήν άποκάλυψη των άδυναμιών
του έκκλησιαστικού κατεστημένου.
Καί αυτά, μέ τήν πυκνή δημοσιογραφι-
κή καί τηλεοπτική έκταφή των ήθικων
πτωμάτων καί μέ τή σταδιακή προσθή-
κη καί άλλων άποκαλύψεων όριστι-
κοποιούν τήν άπόγνωση καί άποξενώ-
νουν τό ποίμνιο άπό τούς ποιμένες
του. Καί, πρώτιστα, άπό τόν Άρχιεπί-
σκοπο.

Δέν ξέρω πόσο σέ έχει προβλη-
ματίσει ή κάθετη πτώση τής δημοτι-
κότητάς σου. "Ισως νά σοϋ ένισχύει
τήν έπαρση καί τήν έξουσιαστική άυτο-
πεποίθηση τό γεγονός, ότι στους Να-
ούς, πού πανηγυρίζουν, τό πλήθος
συρρέει καί έκδηλώνει τά αίσθήματα
τής λατρείας του καί τής άφοσίωσής
του στό ιερά πρόσωπα τής Θεοτόκου
καί των άγίων μας. Καί σύ, πού πηγαί-
νεις έκεί, γιά νά προσφέρεις τήν ανάι-
μακτη Ίερουργία, σφετερίζεσαι τήν ά-
γάπη καί τήν τιμή καί σαλπίζεις, πώς
ό λαός έρχεται νά έπιδοκιμάσει τίς έπι-
λογές σου καί νά συνυπογράψει τίς ά-
θωώσεις των ένόχων σκανδαλοποιών
τής αύλής σου καί του εύρύτερου κύ-
κλου τής Ίεραρχίας.

Τό πράγμα, όμως, δέν είναι έτσι. "Αν
θέλεις, είλικρινά, νά σφυγμομετρήσεις
τήν κοινή γνώμη καί τό ύψος τής δικής
σου δημοτικότητας, δέν έχεις, παρά
νά μετρήσεις τούς πιστούς, πού συγ-
κεντρώνονται στό Μητροπολιτικό σου
Ναό. Ό Ναός αυτός, άλλοτε, γέμιζε ά-
σφυκτικά. Οί έκκλησιαζόμενοι συμπίε-
ζονταν, γιά νά μή παραμένουν οί πολ-

λοί στό έξωτερικά πλατύσκαλα. Καί,
τώρα, συνεργούσης καί τής τηλεόρα-
σης, βλέπει τό πανελλήνιο, ένα άραιό
έκκλησίασμα, πού δέν ξεπερνάει τά
200 άτομα.

Καί σοϋ έξειδικεύω τήν πρόκληση.
Πρίν άπό τήν Πεντηκοστή καί πρίν άπό
τή γιορτή των άγίων Άποστόλων Πέ-
τρου καί Παύλου, ό κόλακας, παρακα-
θήμενος δημοσιογράφος σου, άνάγ-
γειλε, μέ έκτενές ρεπορτάζ του, ότι κα-
τά τίς μέρες αυτές θά ίερουργήσει ή
Μακαριότητά σου στό Μητροπολιτικό
Ναό των Άθηνών. Καί ή είδηση αύτή,
όπως ήταν φυσικό, έφτασε στό πέρα-
τα του λεκανοπεδίου. Καί τί έγινε; Άπό
τά τέσσερα εκατομμύρια, πού συνω-
στίζονται στήν Άττική, έτρεξαν νά με-
τάσχουν στήν άρχιεπισκοπική λει-
τουργία, πάλι, γύρω στό 200 άτομα.
Ένα ποσοστό του συνόλου των κα-
τοίκων τής Άττικής, πού μόλις άγγίζει
τό ένα πρós είκοσι χιλιάδες.

"Αν αύτό τό ποσοστό τής λαϊκής με-
τοχής δέ σοϋ λέει τίποτα, ποιό άλλο
τεκμήριο περιμένεις, γιά νά πειστείς,
ότι οί ένέργειές σου προβλημάτισαν
καί άπομάκρυναν τό λαό άπό τήν Έκ-
κλησία καί άπό τήν Εύχαριστιακή Της
Ίερουργία;

Πιστεύω πώς δέν ξεφεύγουν τήν
προσοχή σου καί κάποια αντίστοιχα
περιστατικά, πού συντάραξαν, κατά
τούς τελευταίους καιρούς, τίς άλλόδο-
ξες έκκλησιαστικές κοινότητες τής Εϋ-
ρώπης καί τής Άμερικής.

Ό σάλος, πού προκλήθηκε στήν Ά-
μερική, στους κόλπους τής Ρωμαιοκα-
θολικής Έκκλησίας, έξ αίτίας των κρου-
σμάτων τής παιδευαστίας των κληρι-
κών της, άναστάτωσε όλόκληρη τήν

Ἀμερική καί ἔφερε σέ δύσκολη θέση τόν Πάπα καί ὄλους τούς ἡγετικούς παράγοντες τοῦ Βατικανοῦ. Ὁ λαός διαμαρτυρήθηκε, φώναξε, ἀπέιλησε καί γιά τό ἀτόπημα τῆς παιδεραστίας, ἀλλά καί γιά τήν ἐπιμονή τῶν ὑπεύθυνων στελεχῶν, νά ἀποκρύψουν τά σκάνδαλα καί νά ἀμνηστεύσουν τούς σκανδαλοποιούς. Ἰδιαίτερα, θύελλα διαμαρτυριῶν κάλυψε τήν περιοχή τῆς Βοστώνης, ἐπειδὴ ὁ προϊστάμενος τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας Καρδινάλιος ἀπέφυγε ἐπιμελῶς νά κάνει κάθαρση καί ἄφηνε τούς διεφθαρμένους κληρικούς του νά ἀλωνίζουν καί νά διαφθείρουν τήν ἀπληροφόρητη νεότητα. Ὁ σάλος ἦταν σαρωτικός. Καί... ἔξερεις ποῦ κατέληξε. Συμπαρέσυρε καί τόν ἴδιο τόν Καρδινάλιο, πού, ἀποδεχτήκε, ὅτι περπατοῦσε σέ δύο δρόμους καί φοροῦσε δύο προσωπεῖα. Ἦταν καί Καρδινάλιος, ἀλλά καί παιδεραστής. Κουκούλωνε τά σκάνδαλα καί ἀνεχόταν τίς δραστηριότητες τῶν παιδεραστῶν κληρικῶν του, ἐπειδὴ ἦταν καί αὐτός μέλος τοῦ κλάμπ τῶν διεφθαρμένων. Ἡ ἔρευνα ἔφερε στή δημοσιότητα τά προσωπικά του ἀτοπήματα, πού τόν ἔκαναν νά σιωπᾷ καί νά προσπερνάει τίς ἀπανωτές καταγγελίες, γιά νά γλιτώνει τό δικό του, ἁμαρτωλό κεφάλι. Καί ὁ ὑψηλόβαθμος αὐτός ρασοφόρος ἀναγκάστηκε νά ὑποβάλει τήν παραίτησή του καί νά ἐξαφανιστεῖ ἀπό τή Βοστώνη καί ἀπό τήν εὐρύτερη περιοχή. Χωρίς, ὡστόσο, ἡ παραίτησή του νά δαμάσει τήν ἀντίδραση, νά καταπραῖνει τό σάλο καί νά φέρει τό σκανδαλισμένο πλήρωμα ξανά στούς κόλπους τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Δέ θά ἀγνοεῖς, ἐπίσης, τήν ἀναστάτωση, πού προκλήθηκε στήν Ἀγγλία, ἐξ αἰτίας τοῦ διορισμοῦ στήν περιοχή τῆς Ὁξφόρδης ἐνός δηλωμένου ὁμοφυλόφιλου, τοῦ Jeffrey John, ὡς Ἐπισκόπου. Ὁ λαός ξεσηκώθηκε καί διαμαρτυρήθηκε ἔντονα. Καί ἡ διαμαρτυρία δέν περιορίστηκε στά ὅρια τῆς Βρετανίας. Οἱ κραδασμοί ἔφτασαν καί ἔξω ἀπό τά Βρετανικά σύνορα καί ἐξόργισαν ὅλες τίς Ἀγγλικανικές κοινότητες, πού διατηροῦν ἐκκλησιαστική ἐπικοινωνία μέ τήν Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας. Καί κάποιοι ἀπό τούς ὑπεύθυνους αὐτῶν τῶν κοινοτήτων, ἀπέιλησαν πῶς θά διακόψουν τή σχέση τους καί τήν ἐπικοινωνία τους μέ τόν προϊστάμενο Ἐπίσκοπο τῆς ἐπαρχίας τῆς Ὁξφόρδης, ἂν δέν ἀνακαλέσει τό διορισμό καί ἂν δέν ἀπομακρύνει τόν ὁμοφυλόφιλο ἀπό τήν καθέδρα τοῦ Ἐπισκόπου.

Ἡ πληροφορία αὕτη πέρασε στό BBC καί μεταδόθηκε σ' ὁλόκληρο τόν κόσμο.

Στό TIME Europe Magazine τῆς 10-6-2003 δημοσιεύεται μιά ιδιότυπη στατιστική. Γράφεται, πῶς τά σκάνδαλα τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καί τῶν Προτεσταντικῶν κοινοτήτων, πού ξεσποῦν ἀπανωτά καί στήν Εὐρώπη καί στήν Ἀμερική, μειώνουν συνεχῶς τά ποσοστά τῆς λαϊκῆς συμμετοχῆς στίς ἐκκλησιαστικές ἱεροτελεστίες. Ἐνῶ τό ποσοστό τῶν ἀνθρώπων, πού δηλώνουν, ὅτι πιστεύουν στό Θεό αὐξάνει συνεχῶς, τό ποσοστό τῶν ἀνθρώπων, πού ἐκκλησιάζονται ἀκολουθεῖ τήν κατιούσα.

«*Ἡ ἐνοριακή ζωὴ εἶναι οὐσιαστικά νεκρή*» παραδέχεται ἓνας ἡγετικός πα-

Ἐπισημάνσεις

Σέ σχόλιο τοῦ καθηγητῆ κ. Σ. Τρωϊάννου

ὁμότιμος καθηγητὴς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου κ. Σ. Τρωϊάννος μὲ ἄρθρο του, ποὺ καταχωρίζεται στὸ ἐπίσημο περιοδικὸ «Ἐκκλησία» (2003, 363), ἐγκαινιάζει τὴ νέα στήλη, ποὺ καθιερώνει, καὶ μάλιστα μὲ εὐθύνη τοῦ ἰδίου, τὸ περιοδικὸ αὐτὸ μὲ τὸν τίτλο «Ἐκκλησία καὶ Δίκαιον». Μὲ τὸ ἄρθρο του αὐτὸ ὁ κ. καθηγητὴς σχολιάζει μία ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου

τῆς Ἐπικρατείας, μὲ τὴν ὁποία ἀντιμετωπίζεται τὸ θέμα τοῦ βαθμοῦ τῆς κατοχύρωσης ἀπὸ τὸ ἰσχύον Ἑλληνικὸ Σύνταγμα τοῦ Πατριαρχικοῦ Τόμου τοῦ 1850 καὶ τῆς Συνοδικῆς (Πατριαρχικῆς) Πράξης τοῦ 1928. Δὲν θὰ ἀναφερθοῦμε στὴν οὐσία τῶν θεμάτων, τὰ ὁποία θίγονται μὲ τὸ σχόλιο αὐτὸ καὶ τὰ ὁποία, φρονοῦμε, ὅτι σήμερα, ὅπως διαμορφώνονται τὰ πράγματα στὸ χῶρο τῆς

ράγοντας τοῦ Βατικανοῦ. Ἡ μετοχὴ στὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ, ἀπὸ τὸ 1980 καὶ πέρα, ἔχει μειωθεῖ περισσότερο ἀπὸ 30% στὴ Βρετανία. Κατὰ τὴν ἴδια περίοδο ἔχει μειωθεῖ περισσότερο ἀπὸ 20% στὸ Βέλγιο, 18% στὴν Ὁλλανδία, καὶ 16% στὴ Γαλλία». Καὶ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσῃ, ὅτι σημαντικὴ ὥθηση στὴ μείωση τοῦ ἐκκλησιασματος ἔδωσαν τὰ σκάνδαλα τῶν λειτουργῶν, ποὺ ἔγιναν ἀνάγνωσμα καὶ θέαμα καὶ πηγὴ ἀπογοήτευσης.

Δὲν ἀμφιβάλλω, πὼς οἱ κόλακες, ποὺ σέ περιβάλλουν, ἀγωνίζονται μὲ πάθος καὶ δημοσιογραφικὴ εὐρηματικότητα, νὰ τονώνουν τὸ θάρρος σου καὶ νὰ σέ πείθουν, ὅτι τὰ ἠθικὰ καὶ τὰ οἰκονομικὰ σκάνδαλα, ποὺ ἔρχονται καθημερινὰ στὴ δημοσιότητα, ἀποτελοῦν παροδικές σκιές, καπνοὺς ἐφήμερους, ποὺ τούς διαλύει ἡ ἐντυπωσια-

κὴ, ἡγεμονικὴ δική σου παρουσία. Καὶ ὅτι ἡ ἀπλή ἀνακοίνωση μιᾶς Συνοδικῆς ἀπόφασης, ποὺ ἀποφαίνεται, πὼς τὰ «προσωπικὰ δεδομένα» δὲν προσάγονται ὡς πειστήρια ἠθικῆς ἀποχαλίνωσης καὶ τὸ δημοσιογραφικὸ πνευματικὸ στριπτιζ δὲν ἀποτελεῖ ὑπεύθυνη καὶ ἐπαρκὴ καταγγελία, γιὰ τὴν παραπομπή σέ δίκη καί, ἐνδεχόμενα, σέ καταδίκη ἐνός Ἀρχιερέα. Δὲν ξέρω, ὅμως, ἂν ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ περιβάλλοντός σου ἢ καὶ οἱ ὑπολογισμοὶ οἱ δικοὶ σου ἀποτελοῦν ἐπιδέξια ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος. Ἄν τὸ κουκούλωμα εἶναι ἡ σοφότερη λύση. Φοβᾶμαι, πὼς οἱ κινήσεις καὶ οἱ ἀποφάσεις ἀνελικρύνειας ὁδηγοῦν σέ τραγικότερη ἐμπλοκή, ποὺ κανένας δέ μπορεῖ νὰ γνωρίζῃ, ποιὸς θὰ τὴν πληρώσῃ. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἢ ὁλόκληρη ἡ Ὁρθόδοξη ἑλληνικὴ Ἐκκλησία;

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

έλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ἔχουν περισσότερο ἱστορικὴ καὶ λιγότερο πρακτικὴ σημασία. Θὰ σταματήσουμε καὶ θὰ σχολιάσουμε καὶ θὰ ζητήσουμε νὰ ἔχουμε καὶ τὶς ἀπόψεις τοῦ κ. καθηγητῆ σὲ μία παρεμβαλλόμενη σκέψη, ἡ ὁποία ἀναφέρεται ὄχι σὲ ἱστορικὲς παρωχημένες καταστάσεις, ἀλλὰ συνδέεται μὲ σύγχρονα προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας μας. Παραθέτουμε αὐτοῦσια αὐτὴ τὴ σκέψη: «Ὅσο γιὰ τὴν προβολὴ ἠθικῶν παραπτωμάτων μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, μὴ βεβαιωμένων μὲ ἀμετάκλητὴ ἀπόφαση ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, ὅπως ἐπιβάλλουν οἱ ἱεροὶ κανόνες καὶ ἡ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, πὺ γίνεται μὲ σκοπὸ τὸν ἀποκλεισμό τους ἀπὸ ἐκλογικὲς διαδικασίες, δὲν ἀντέχει σὲ κριτικὴ».

Καὶ ἐρωτοῦμε εὐθέως, χωρὶς ἐπιφυλάξεις καὶ ἐνδοιασμοὺς. Καλὰ, ἡ προβολὴ «ἠθικῶν παραπτωμάτων», πὺ δὲν ἔχουν βεβαιωθεῖ μὲ «ἀμετάκλητες» ἀποφάσεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων «δὲν ἀντέχει σὲ κριτικὴ» καὶ ἀντέχει στὴν κριτικὴ, κ. καθηγητά, ἡ μεθοδευμένη καὶ ἀόριστη ἐπίκληση «κανονικῶν παραπτωμάτων», γιὰ τὰ ὁποία ὄχι μόνο ἀμετάκλητες ἀποφάσεις Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων δὲν ὑπάρχουν, ἀλλὰ οὔτε κἂν εἶχε τηρηθεῖ ἡ ὁποιαδήποτε κανονικὴ ἢ νόμιμη διαδικασία; Αὐτὰ τὰ ἔξῃσε μὲ πόνο πολὺ ὁ πιστὸς λαὸς μας καὶ τὰ γνωρίζετε καὶ σεῖς πολὺ καλὰ, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ τὰ ἐπαναφέρουμε στὴ μνήμη σας.

Εἶναι ἡ γνωστὴ Πράξις τῆς Διαρκοῦς Συνόδου τῆς 10ης Αὐγούστου 1993, μὲ τὴν ὁποία ἐπιβλήθηκαν τὰ διαβόητα «ἐπιτίμια ἀκοινωνησίας» στοὺς ἐναπομείναντες τρεῖς ἀγωνιστὲς Μητροπολίτες (ἀπὸ τὴ χορεία τῶν δώδεκα ἀρχικὰ «ἐκπτώτων») Λαρίσης Θεολόγο, Θεσσαλιώτιδος Κωνσταντῖνο καὶ Ἀττικῆς Νικόδημο καὶ μὲ βάση τὴ μεθοδευμένη, αὐτὴ καὶ μόνη, πράξις τῆς ΔΙΣ (προσέ-

ξτε οὔτε κἂν τῆς ΙΣΙ) ἀνακληθήκαν τὰ Διατάγματα ἀναγνωρίσεως τῶν τριῶν αὐτῶν Ἀρχιερέων ἀπὸ τὸ χρόνο ἐπιβολῆς τῶν «ἐπιτιμίων». Στὴ Συνοδικὴ αὐτὴ Πράξις γίνεται ἀόριστη ἀναφορὰ σὲ κανονικὰ παραπτώματα καὶ σὲ «διασάλευση ἐκ μέρους τῶν τῆς κανονικῆς τάξεως». Στὸ τέλος δὲ τῆς Συνοδικῆς ἀνακοινώσεως γίνεται καὶ ἡ ἄστοχη ἐπίκληση ἄσχετης κανονικῆς διατάξεως, ἀλλὰ οἱ τότε σοφοὶ παράγοντες διαπίστωσαν ὅτι ἡ διάταξη αὐτὴ «δὲν τοὺς πηγαινε» καὶ ἀμέσως ἀπέσυραν τὶς ἀνακοινώσεις καὶ τὴ διέγραψαν. Ἕνας καλὸς δημοσιογράφος κράτησε ἓνα τέτοιο κείμενο μὲ ἐμφανὴ τὴν διὰ στυλογράφου (βλ. μαρκαδόρου) διαγραφή τῆς κανονικῆς αὐτῆς διατάξεως. Ἀποτελεῖ πράγματι κειμήλιο! Διαπιστώσεις καὶ γεγονότα τραγικὰ καὶ πρωτόγνωρα.

Καὶ γιὰ νὰ ἐξειδικεύσουμε τὸ παραπάνω ἐρώτημά μας: Ἀφοῦ ἡ προβολὴ τῶν «ἠθικῶν παραπτωμάτων» τῶν Ἀρχιερέων χωρὶς ἀμετάκλητες ἀποφάσεις Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων δὲν ἀντέχει στὴν κριτικὴ, εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ ἀντέξει σὲ ὁποιαδήποτε κριτικὴ ἡ παραπάνω συγκεκριμένη Πράξις τῆς ΔΙΣ, μὲ τὴν ὁποία βεβαιώνεται αὐθαίρετα καὶ ἀόριστα ἡ διάπραξις «κανονικῶν παραπτωμάτων», χωρὶς νὰ ἔχουν προηγηθεῖ ἀμετάκλητες ἀποφάσεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων; Ἀσφαλῶς θὰ γνωρίζετε τὶς διατάξεις τῆς παραγ. 1 τοῦ ἄρθ. 44 τοῦ τελευταίου μεταπολιτευτικοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας (ν. 590/1977), μὲ τὶς ὁποῖες ρητῶς ὀρίζεται ὅτι «Τὰ παραπτώματα τῶν κληρικῶν καὶ μοναχῶν... τὰ συνεπαγόμενα κανονικὰς κυρώσεις, ἐκδικάζονται ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων» καὶ τὶς συναφεῖς διατάξεις τῆς παραγ. 1 τοῦ ἄρθ. 34 τοῦ ἴδιου νόμου, μὲ τὶς ὁποῖες ἐμφαντικὰ καὶ κατηγορηματικὰ καθορίζεται ὅτι

«Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ πᾶς ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτης κανονικῶς χειροτονηθεὶς καὶ κατασταθεὶς δὲν στερεῖται τῆς Μητροπόλεως αὐτοῦ, εἰ μὴ κατόπιν ἀμετακλήτου καταδίκης εἰς ἐκπτώσιν ἀπὸ τοῦ θρόνου ἢ εἰς ἰσόβιον ἀργίαν». Στὶς περιπτώσεις αὐτὲς προστίθεται καὶ ἡ περίπτωση τῆς καθαιρέσεως (ἄρθ. 44 παραγ. 2), γιὰ τὴν ὁποία καὶ πάλι ἀπαιτεῖται ἀμετάκλητη ἀπόφαση καὶ Π. Διάταγμα.

Στὴν περίπτωση τῶν διωχθέντων τριῶν Ἀρχιερέων συνέβησαν τοῦτα τὰ θλιβερά, τραγικὰ καὶ παράδοξα.

1) Ἐπιβλήθηκαν τὰ πρωτόγνωρα γιὰ Μητροπολίτη «ἐπιτίμια ἀκοινωνησίας», μὲ τὰ ὁποία οἱ ἐπιτιμηθέντες Ἱεράρχες κρίθηκαν «ἀπογυμνωτέοι πάσης ἱερατικῆς τιμῆς καὶ ἀξίας» μὴ δυνάμενοι νὰ τελέσουν οἰανδήποτε ἱεροπραξία, ἀκόμη καὶ αὐτὴ τῇ Θεῷ Εὐχαριστίᾳ.

2) Τὰ ἐπιτίμια αὐτά, ὅπως καὶ σεῖς γνωρίζετε, καὶ ὀφείλετε νὰ τὸ γνωρίζετε, ὡς ἐκ τοῦ ἀντικείμενου τῆς ἐπιστήμης σας, μὲ τὸ περιεχόμενο, πὺ ἐδῶσε σ'αὐτά ἡ Συνοδικὴ Πράξις καὶ τὰ κατέστησε, ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα, ἰσοδύναμα μὲ τὸν ἀφορισμό, δὲν προβλέπονται ἀπὸ κανένα Ι. Κανόνα γιὰ Μητροπολίτη, γιὰ τὸν ὁποῖο ἡ ἔσχατη κύρωση εἶναι ἡ καθαίρεση. Θὰ ἀναφερθοῦμε ἐδῶ ἐπιλεκτικὰ σὲ τρεῖς μόνο κριτικές, ἀπὸ τίς πολλές, πὺ διατυπώθηκαν ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπὸ ἀξιόλογους ἐκκλησιαστικούς παράγοντες. Ἡ Πρώτη: Κ. Μουρατίδης (Καθ. Καν. Δικαίου): «Τὸ ἐπιβληθὲν εἰς τοὺς τρεῖς Μητροπολίτες ἐκ μέρους τῆς ΔΙΣ ἐπιτίμιον τῆς ἀκοινωνησίας εἶναι κανονικῶς ἀνυπόστατον, μὴ παράγον οὐδὲν ἀποτέλεσμα». Ἡ δευτέρη. Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος: Ἡ κίνηση αὐτὴ ἐντάσσεται σὲ ἐξυφανθὲν σχέδιο «ὑπὸ προσώπων κινουμένων ὑπόπτως εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν παρασκήνιον». Ἡ τρίτη. Σεβ. Πειραιῶς Καλλίνικος: «Οὔτε οἱ

Ἱεροὶ Κανόνες, οὔτε οἱ ἐκκλησιαστικοὶ νόμοι προβλέπουν ἓνα τέτοιο ἐπιτίμιο δι' Ἀρχιερεῖς».

3) Δὲν τηρήθηκε καμμιά ἀπολύτως κανονικὴ ἢ νόμιμη διαδικασία. Ἐπιβλήθηκαν μόνο ἀπὸ μία εὐκαιριακὴ πλειοψηφία τῆς ΔΙΣ, χωρὶς ποτὲ οὔτε ἡ ἐπιβολὴ τους οὔτε ἡ διατήρησή τους νὰ τύχουν ἔστω τῆς (πάντοτε ἀντικανονικῆς) ἐπικύρωσης ἀπὸ τὴν ΙΣΙ μὲ τὴν αὐξημένη πλειοψηφία τῶν 2/3 τουλάχιστον «τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς Ἱεραρχίας» (ἄρθ. 6 παραγ. 3 Κ.Χ.Ε.). Ἀνατρέξτε στὰ οἰκεία Πρακτικὰ καὶ ἐκεῖ θὰ τὸ διαπιστώσετε.

4) Τὸ σπουδαιότερο, τὸ ὁποῖο συμπίπτει ad hoc καὶ μὲ τίς δικές σας ἀποψεις, πὺ ἀναφέρονται στὸ δημοσιευθὲν σχόλιό σας. Δὲν εἶναι ποτὲ δυνατόν μιὰ εὐκαιριακὴ ἀπλή πλειοψηφία τῆς ΔΙΣ (οὔτε κἂν τῆς ΙΣΙ) νὰ διαπιστώσει, αὐτὴ μόνη, χωρὶς καμμιά διαδικασία, τὴ διάπραξη «κανονικῶν παραπτωμάτων», καὶ δὴ Ἀρχιερέων, παραβιάζοντας προδήλως καὶ σκοπίμως τίς παραπάνω διατάξεις τοῦ ἄρθ. 44 παρ. 1 τοῦ Κ.Χ.Ε. καὶ τοῦ νόμου 5383/1932, οἱ ὁποῖες παραχωροῦν ἀποκλειστικὰ αὐτὴ τὴν ἀρμοδιότητα στὰ Ἐκκλησιαστικὰ Δικαστήρια.

5) Καὶ τέλος ἀποτελεῖ πρόσθετη προκλητικὴ παραβίαση καὶ τῶν ἄλλων καταστατικῶν διατάξεων τῆς παραγ. 1 τοῦ ἄρθρου 34, ὅταν μὲ βάση αὐτὴ καὶ μόνο, τὴν προκλητικὰ παράνομη καὶ ἀντικανονικὴ ἀπόφαση τῆς ΔΙΣ, ἀνακλήθηκαν τὰ ἀρχικὰ Διατάγματα καταστάσεως τῶν ἐπιτιμηθέντων τριῶν Ἀρχιερέων, ἐνῶ ἀπὸ τίς διατάξεις αὐτές, μὲ τὴ σαφὴ καὶ κατηγορηματικὴ γραμματικὴ τους διατύπωση, προβλέπεται τέτοια ἀνάκληση ΜΟΝΟ σὲ περίπτωση ἐκπτώσεως, ἰσόβιας ἀργίας καὶ καθαιρέσεως, καὶ πάντοτε μετὰ ἀμετάκλητη ἀπόφαση τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων. Τὸ Π. Δ/γμα, ὅπως καλῶς τὸ

γνωρίζετε και το διδάξατε και στους φοιτητές σας, άποτελεί πολιτειακή-διοικητική πράξη και σαν τέτοια πρέπει όπωσδήποτε να έχει νόμιμο έρεισμα για την έκδοσή της. Και αυτό το έρεισμα το δίνουν μόνο οι διατάξεις του άρθ. 34 (παραγ. 1) και όχι οι άνυπόστατες και μετέωρες εκκλησιαστικές ενέργειες, όπως είναι και τα παραπάνω άντικανονικά και άνυπαρκτα επιτίμια.

Για όλα αυτά τα φοβερά και παράδοξα δέν άκούσαμε ούτε διαβάσαμε να ειπώθηκε ή να γράφτηκε κάτι, ούτε από σας ούτε από άλλο όμολόγό σας από την καθηγητική χορεία, έκτος από όρισμένες μεμονωμένες γενναίες έξαιρέσεις με προεξάρχοντα τον άείμνηστο καθηγητή Μουρατίδη. Δέν άκούσαμε ούτε όταν συνέβαιναν αυτές οι τραγικές ούτε και στον μετέπειτα χρόνο. Και δέν μπορούμε βεβαίως να πιστεύσουμε ότι συμφωνήσατε ποτέ με τις άλλοπρόσaalles αυτές ενέργειες της εκκλησιαστικής διοίκησης. Γιατί, αν κάτι τέτοιο συνέβαινε, την πρώτη ένσταση θα την είχατε από τον όποιοδήποτε πρωτοετή φοιτητή σας και άσφαλώς δέν θα μπορούσατε να άντιλέξετε.

Κύριε Καθηγητά,

Με όλη την εκτίμηση σας λέμε τουτο. Καλά και ένδιαφέροντα είναι όσα γράφετε για την εξέλιξη των εκκλησιαστικών θεσμών. Αυτά όμως, όπως και στην αρχή το τονίσαμε, είναι ιστορικά και παρωχημένα και στη σημερινή δύσκολη καμπή των εκκλησιαστικών μας πραγμάτων δέν έχουν ιδιαίτερη πρακτική σημασία. Όσα όμως παραπάνω εκτέθηκαν έχουν συγκλονίσει το ύγιως σκεπτόμενο πλήρωμα και έχουν προξενήσει σαν το κλίμα άπαισιοδοξίας και αίσθημα όδύνης. Σ' αυτά τα γεγονότα έπρεπε, επιβάλλονταν να λέγαμε, να πάρете σαφή και υπεύθυνη θέση. Έλπίζουμε και περιμένουμε στη νέα στήλη του περιοδικού «Έκκλησία και

Δίκαιον» να έχουμε και τις δικές σας θέσεις και τις δικές σας συμπληρωματικές άπαντήσεις, αναφορικά με τη δικαιοδοσία και τη διαδικασία των Έκκλησιαστικών Δικαστηρίων και επί των κανονικών παραπτωμάτων. Έστω και με καθυστέρηση έτών. Δέν το διατυπώνουμε ως παράκληση. Αυτό επιβάλλεται από την υπεύθυνη ιδιότητα του καθηγητή του Έκκλησιαστικού Δικαίου. Ιδιότητα την όποία σας άπέδωσε ή Πολιτεία και με την όποία έχετε ιδιαίτερη ύποχρέωση να διαφωτίζετε το λαό επί θεμάτων του δικού σας γνωστικού άντικειμένου. Άντιλαμβανόμαστε τα προσκόμματα και τους δισταγμούς σας και, αν θέλετε, και τις ποικίλες σκοπιμότητες. Πιστεύουμε όμως ότι θα τα ξεπεράσετε και θα μιλήσετε με παρησσία. Έμεις πάντως θα είμεθα σε άναμονή και πάντα στο άκουστικό μας. Και μάλιστα μετά την ευθύνη, που έχετε αναλάβει, για τη νέα στήλη του περιοδικού «Έκκλησία» σε θέματα Έκκλησιαστικού Δικαίου, έχετε αύξημένη και ιδιαίτερη ύποχρέωση.

Ό Σχολιαστής

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Έκκλησιαστικής Ένημέρωσης.

Ίδιοκτήτης:

ό Μητροπολίτης

Άττικής και Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Διεύθυνση:

19011 Αύλων Άττικής.

Τυπογραφείο Κωνσταντίνου Σανιδά

Ίωαννίνων 6, Μοσχάτο.

Ἀνοχή ἢ Ἀγιότητα;

Ὁ πληθωρικός λόγος τοῦ κ. Χριστόδουλου εἶναι κατὰ κανόνα ἐπιδεκτικός διαφορετικῶν ἀναγνώσεων. Αὐτό συνέβη καί μέ τῇ γνωστή πρόσκλησή του πρὸς τοὺς νέους: «ἐλάτε στὴν Ἐκκλησία ὅπως εἶστε, ὅ,τι καί ἂν φοράτε». Σχολιάστηκε, ἄλλοτε σοβαρά, ἄλλοτε μέ φιλοπαίγμονα διάθεση, θετικά ἢ ἀρνητικά. Ἄλλοι τὴν εἶδαν ὡς ἀγαπητική προσέγγιση τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴ σύγχρονη νεότητα, πού παραπαίει, ἄλλοι ὡς ἐπικοινωνιακό τρῖκ, μέ σκοπὸ νά γίνει πῶς ἀνταγωνιστικὴ ἢ δημόσια εἰκόνα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Τό νά καλεῖται ὁ κόσμος στὴν Ἐκκλησία εἶναι καλό. Τό ἐρώτημα, ὅμως, εἶναι ἂν ὅσοι καλοῦνται νά συνδεθοῦν μέ τὴν Ἐκκλησία γνωρίζουν τί εἶναι ὁ χώρος αὐτός. Ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἱεροσολύμων (4ος μ.Χ. αἰώνας) στίς περίφημες «Κατηχήσεις» του δίδει μιάν ἐναργὴ εἰκόνα αὐτῆς τῆς προσκλήσεως πρὸς τοὺς μέλλοντες νά ἐνταχθοῦν στὴν Ἐκκλησία. Παραθέτουμε ἕνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν εἰσαγωγή τοῦ ἔργου («Προκατήχηση»), σὲ νεοελληνικὴ ἀπόδοση:

«Εμεῖς, οἱ διάκονοι τοῦ Χριστοῦ (ὁ κληρικός), ἔχουμε δεχθεῖ καθέναν πού θέλει νά προσέλθει στὴν Ἐκκλησία καὶ κάνοντας χρέη, θά λέγαμε, θυρωρῶν, ἀφήσαμε διάπλατα ἀνοικτὴ τὴν ἐξώπορτα. Ἐτσι λοιπόν δίνεται ἡ εὐκαιρία σὲ σένα, πού καί ἂν ἀκόμα ἔχεις καταλερωμένη ἀπὸ τίς ἀμαρτίες τὴν ψυχὴ σου καί ἂν ἀκόμα ἡ προαίρεσή σου εἶναι βρώμικη, νά μπεῖς μέσα. Θεωρήθηκες λοιπόν ἄξιος καί μῆπκες στὴν Ἐκκλησία. ... Κάνε μου τὴ χάρη, σέ παρακαλῶ, καί μελέτησε προσεκτικά, αὐτό τό σεπτὸ καθίδρυμα τῆς Ἐκκλησίας. Παρατηρεῖς τὴν τάξη, τό τυπικόν, τὴν πίστη καί τὴ γνώση τῆς Ἐκκλησίας; Τὴν ἀνάγνωση τῶν ἁγίων καί ἱερῶν κειμένων,

τὴν παρουσία τῶν ἀφιερωμένων στό Θεό ψυχῶν, τὴ διδακτικὴ μέθοδο; Σεβάσου τὸν τόπο καί διδάξου ἀπ' ὅσα βλέπεις. Μπορεῖς νά φύγεις τώρα πού σοῦ δίνεται ἡ εὐκαιρία, ὥστε μιάν ἄλλη φορά νά μπεῖς στὴν Ἐκκλησία μέ πολύ καλύτερες προϋποθέσεις. Ἄν ἔχεις φορέσει σάν ροῦχο πάνω σου τὴ φιλαργυρία, ξεντύσου τὴν καί ἔλα στὴν Ἐκκλησία, φορώντας ἄλλο ἔνδυμα (βγάλτο αὐτό πού φορᾷς, μὴν τό φανερώνεις σέ κανένα). Ξεντύσου τὴν πορνεία καί τὴν ἀκαθαρσία καί φόρεσε τὴ λαμπρὴ φορεσιά τῆς σωφροσύνης. Ἐγὼ σέ προειδοποιῶ, πρὶν ἀκόμα ἔρθει μέσα ἐδῶ ὁ Νυμφίος τῶν ψυχῶν μας Ἰησοῦς Χριστός καί δεῖ τίς φορεσιές.... Ἐχεις πολλὴ εὐκαιρία καί νά ξεντυθεῖς καί νά καθαριστεῖς καί νά ξαναντυθεῖς καί νά ἔρθεις ὅπως πρέπει στὴν Ἐκκλησία. Ἄν ὅμως μένεις ἀμετανόητος στὴν κακὴ σου προαίρεση, ἐγὼ πού σοῦ τὰ λέω τώρα, δέν θά ἔχω πιά καμιά εὐθύνη καί σύ βέβαια μὴν περιμένεις νά λάβεις τὴ θεία Χάρη. Γιατί τό μέν νερό τοῦ Βαπτίσματος θά σέ δεχτεῖ, τό Ἅγιο Πνεῦμα ὅμως δέν θά σέ δεχτεῖ» (Ἐκδ. «Ἐτοιμασία» 1991, σελ. 35-36).

Οἱ γραμμὲς τοῦ κειμένου αὐτοῦ ἀπηχοῦν τό δέος μέ τό ὅποιο ὀφείλουμε νά θεωροῦμε τὴν Ἐκκλησία. Ἡ πρόσκληση εἶναι, ὄντως, ἀνοικτὴ πρὸς ὅλο τὸν κόσμο: «έρχου καί ἴδε» (πρβλ. Ἰωαν. α' 47). «Ἰδε», ὅμως, τὸν Ἰησοῦ, τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου, καί τὴν ἀγιότητά Του, πού διαχέεται ὡς «ὁσμὴ εὐωδίας» μέσα στὴν Ἐκκλησία Του. Ἀγιότητα, χωρίς τὴν ὁποία δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει σώζουσα Ἐκκλησία Χριστοῦ. Ἄν ἄλλου εἶδους ἀναθυμιάσεις γίνονται αἰσθητές, τότε πρέπει κανεὶς νά προβληματισθεῖ σέ τί εἶδους χώρο βρίσκεται, καί ἂν τό Ἅγιο Πνεῦμα ἀναπαύεται μέσα σ' αὐτόν. Τό καίριο ἐρώτημα, λοιπόν, γιὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο, τὸν Πρόεδρο τῶν διοικητικῶν ὁργανῶν τῆς Ἐκκλησίας μας, εἶναι: σέ τί καταστάσεις θά βρεθοῦν ὅσοι θελήσουν νά πλησιάσουν τὸν χώρο Της; Ὑπάρχει ἱκανὸς ἀριθμὸς ψυχωμένων κληρικῶν καί λαϊκῶν γιὰ νά προτάξει τὰ στήθη του σέ μέχρις αἵματος ἀντίσταση κατὰ τῆς ἀμαρτίας (πρβλ. Ἑβρ. ιβ' 4); Ἡ μήπως ἰσχύει καί γιὰ τὴν τοπικὴ μας Ἐκκλησία ἡ καταγγελία τοῦ Προφήτη: «Υμεῖς (οἱ ἄνθρωποι τῆς

Ἐκκλησίας) ἐξεκλίνετε ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ἡ-
σθενήσατε πολλούς ἐν νόμῳ (ἐκλονίσσατε
πολλούς μέ τό κακό παράδειγμά σας ἀπό
τὴν πίστη καὶ τὴν πῆρση τοῦ νόμου)... λέγει
Κύριος παντοκράτωρ» (Ματ. β' 8); Μήπως, ἡ
ἐπὶ δεκαετίες ἀνοχή καὶ ἔνοχη ἀβελτηρία
τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης ἔχουν κα-
ταστήσει ἄκρως ἐπικαίρα τὰ λόγια ἄλλου
Προφήτη, λίγο πρὶν τὴν ἄλωση τῆς Ἱερου-
σαλήμ ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους: «*Εἰώρακας,
υἱὲ ἀνθρώπου, ὃ οἱ πρεσβύτεροι οἴκου
Ἰσραὴλ (πρβλ. τοῦ νέου Ἰσραὴλ, τῆς Ἐκ-
κλησίας) ποιοῦσιν, ἕκαστος αὐτῶν ἐν τῷ
κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ αὐτῶν (καθένας στήν
κρυφὴ κρεββατοκάμαρά του); διότι εἶπον·
οὐχ ὁρᾷ ὁ Κύριος, ἐγκαταλέλοιπε Κύριος
τὴν γῆν (δὲν μᾶς βλέπει ὁ Κύριος, ἔχει
ἐγκαταλείψει τὴ γῆν)*» (Ἰεζ. η' 12)! Σήμερα,
ἴσως, θὰ ἔλεγαν, «Τὸν στελίσαμε ἀπὸ ἐκεῖ
πού ἦρεθε! Τὸν θέσαμε ἐκτός Ἐκκλησίας!...».

Πολλοὶ ἄνθρωποι, νέοι ἢ γέροιοι, πλησιάζουν τὴν Ἐκκλησία ἀναζητώντας διέξοδο στὰ ἀδιέξοδά τους. Παρηγοριά στίς θλίψεις τους. Ἀκόμα, ἀνακούφιση, χαλάρωση, πνευματικὴ εὐφορία. Ἡ Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ σταθεῖ δίπλα τους. Ὅμως, δὲν θὰ ἔκανε τό χρέος Τῆς, θὰ τοὺς ἐξαπατοῦσε, ἂν δὲν τοὺς ὑποδείκνυε ὅτι τό μέγιστο τῶν συμφορῶν τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἡ ἁμαρτία. Αὐτὴ κυρίως πρέπει νὰ καταπολεμηθεῖ. Καὶ ἂν ἐλεύθερη ἀπὸ τὴ μετάνοια ἀφεθεῖ νὰ θεριεύει, κάθε παρηγοριά εἶναι ἀπατηλή, κάθε εὐφορία κίβδηλη. Ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἀγαλλίαση τῆς σωτηρίας (πρβλ. Ψαλμ. ν' 14) εἶναι πολὺ μακριά. Ἐγραφε ὁ πολυπάθος ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἀπὸ τὴν ἐξορία στηρίζοντας τὴν Ἀγία Ὀλυμπιάδα, πού θρηνοῦσε γιὰ τό διωγμὸ τους: «*Μὴ ἀναπέσης (μὴν ἀποθαρρύνεσαι), παρακαλῶ. Ἐν γὰρ ἐστίν, Ὀλυμπίας, φοβερόν, εἰς πειρασμός, ἁμαρτία μόνον... τὰ δὲ ἄλλα πάντα μῦθος (παραμύθια!), κἂν ἐπιβουλὰς εἴπης (καὶ ἂν μοῦ πτεῖς γιὰ ἐπιθέσεις), κἂν ἀπεχθείας (γιὰ ἐχθρότητες), κἂν δόλους, κἂν συκοφαντίας, κἂν λοιδορίας (γιὰ βρισιές), κἂν κατηγορίας (γιὰ δικαστικὰς διώξεις), κἂν δημεύσεις (περιουσιῶν), κἂν ἐξορίας, κἂν ξίφη ἡκονημένα, κἂν πέλαγος (γιὰ κινδύνους στή θάλασ-*

σα), κἂν τὸν τῆς οἰκουμένης ἀπάσης πό-
λεμον (γιὰ παγκόσμιον πόλεμον). Οἷα γάρ ἂν ἦ ταῦτα (ὅποια καὶ ἂν εἶναι αὐτά), πρόσκαιρά τέ ἐστὶ καὶ ἐπικῆρα (θνητά) καὶ ἐν θνητῷ γενόμενα σώματι καὶ τὴν νήφουσιν οὐδὲν παραβιάπτοντα ψυχὴν (ἔχουν ἔδρα τό θνητό σώμα καὶ δὲν βλάπτουν τὴν σῶφρονα ψυχὴν)» (Ἐπιστολὴ Ζ').

Κάποιοι μεγαλόσχημοι ἀπὸ τό χώρο τῆς Ἐκκλησίας, ὄχι λίγοι δυστυχῶς, κληρικοί καὶ λαϊκοί, ἀναζητοῦν ἄλλοθι (δι' ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους...) τῆς ἀνοχῆς τους σέ θέματα παραβάσεως τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ. Οἱ δογματικές διαμάχες στοὺς κόλπους τῆς δυτικῆς Χριστιανοσύνης γιὰ τὴ βαρύτητα τῶν ἀρετῶν ἢ, ἀντίθετα, τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἀνθρώπου, σέ σχέση μέ τὴ σωτηρία του, ἦταν, κατ' αὐτοὺς, δῶρο ἐξ οὐρανοῦ. Ἀποφάνθη-
καν, λοιπόν, ex cathedra: Ὅποιος μιλάει γιὰ παράβαση τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ εἶναι νομικιστὴς, καὶ ὅποιος πολεμáει τὴν ἁμαρτία εἶναι ἠθικιστὴς. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ θέση ἐνὸς δυτικοῦ θεολόγου, πού, ἀφοῦ ὑπηρέτησε τὴν Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία γιὰ 35 χρόνια ὡς ἱερέας, τὴν ἐγκατέλειψε καὶ ἔγινε Ὁρθόδοξος, ἀναζητώντας, ἴσως, περισσότερὴ ἀγιότητα καὶ λιγότερη ἀνοχή. «*Εὐκόλα χαρακτηρίζεται κάποιος, πού ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἁμαρτία εἶναι ἁμαρτία, ὡς νομικιστὴς καὶ ἠθικιστὴς. Ἀπὸ θρησκευτικὴ σκοπιά, καὶ οἱ δύο προσδιορισμοὶ εἶναι ὅροι προσβλητικοί. Θὰ ἐπαιρνε πολὺ νὰ ἀναλύσουμε τὴ διαφορὰ μεταξύ ἐνός προσώπου, πού εἶναι νομικιστὴς καὶ ἠθικιστὴς καὶ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος μέ σωστό τρόπο προ-
ειδοποιεῖ γιὰ τὰ ἐπακόλουθα τῆς ἁμαρτίας. Κάθε λογικὸς ἄνθρωπος θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρεῖ χρέος του νὰ κάνει κάτι τέτοιο. Ἀντίθετα, τό νὰ ἀνέχεται κανεὶς τὴν ἁμαρτία καὶ νὰ τὴν υποθάλλει εἶναι τό πῶς ἀπαίσιο πρᾶγμα στὸν κόσμον. Θέτει σέ κίνδυνον τὴ σωτηρία ἀνθρώπων. Δὲν ὑπάρχει ἵχνος ἀγάπης σέ μιὰ τέτοια στάση» (David Dale, «*Upon this Rock*», Ἔκδοσ. Regina Orthodox Press 2002, σελ. 32-33)*

Θὰ προσθέταμε, οὔτε ἵχνος στοιχειώ-
δους ἐντιμότητος....

Ε. Χ. Οἰκονομάκος